

Tweede Zondag van de Advent - 6 december 2020

De Messias

Inleiding

De evangelist Marcus schrijft over de blijde boodschap van Jezus. Maar hij voert, om te beginnen, eerst zijn voorloper op, Johannes de Doper; over hem gaat de lezing die we vandaag horen; mensen stromen naar hem toe omdat ze denken dat hij de Messias is; maar Johannes zegt klip en klaar (ik zeg het in eigen woorden): vergis je niet beste mensen; jullie denken wel dat ik de Messias ben, maar ik ben het niet; hij moet nog komen, na mij.”

Overweging

Wij allen kennen bij onszelf een intens verlangen naar een wereld die anders is dan de wereld waarin wij leven. Wij verlangen naar een wereld zonder corona, uiteraard, naar een mooie rechtvaardige wereld, waar het voor alle mensen goed is om te leven. Maar juist in deze tijd - ik denk aan de aanslagen van terroristen in Frankrijk, aan de vluchtelingen op het eiland Lesbos, aan de oorlog die nu in Ethiopië weer is ontbrand, aan corona en wat dit teweeg heeft gebracht in ons land - juist nú lijkt die mooie wereld ver weg. En wij zoeken, lijkt het, massaal naar een sterke leider, een soort Messias, die ons uit de impasse kan leiden.

Zoiets lijkt in de dagen van Johannes het geval, toen het volk gebukt ging onder de Romeinse bezetting. Heel Judea en alle inwoners van Jeruzalem liepen uit naar Johannes; hij lijkt de sterke persoon te zijn, die zij zochten; hij durft het te zeggen, klaagt het kwaad in de wereld aan en roept op tot bekering. In hem zagen de mensen de Messias, maar wat zegt Johannes zelf? ‘Vergis je niet, ik ben het niet, ik ben slechts een bode; de Messias komt nog.’

Lieve mensen, wij zijn christenen, volgelingen van Jezus. Het is daarom wezenlijk dat wij ons afvragen: wat is dan typisch Jezus? waarin verschilt Hij van de Doper? heeft Hij dan een andere boodschap? Dit denk ik niet, want beiden hebben het over het koninkrijk Gods, over de hemel op aarde. Het verschil zit in de

aanpak, in de benadering, ik noem het een soort grondhouding. Johannes staat tegenover de mensen en roept op tot bekering; ‘dan pas hoor je erbij’, zegt hij; soort belerend dus met het moralistisch vingertje. Maar Jezus wijst niet met het vingertje; dat doet Hij nooit; Hij ziet mensen aan (denk aan Zacheüs) en zegt: ‘ik wil graag met jou/jullie eten’; en wat zien we: het wonder van erbij horen gebeurt dan gewoon. Beiden treden op in Palestina; beiden spreken van een nieuwe toekomst, Gods koninkrijk. ‘Om erbij te mogen horen, moet je je eerst bekeren’, zegt de Doper; maar Jezus zegt: ‘Je hoort erbij’, zonder meer.

Johannes heeft m.i. zelf ook moeite met dat verschil: Hij is door zijn optreden in ongenade is geraakt en belandde in de gevangenis; en daar in de stilte van de cel slaat de twijfel toe. Hij hoort dat Jezus het zo anders doet, dat Hij zich ophoudt met kleine mensen, met zondaars, tollenaars en prostituees; hij vindt Hem eigenlijk maar een softie; hij wil klaarheid en stuurt een aantal volgelingen naar Hem toe met de vraag: Ben jij echt de Messias of vergissen we ons? En wat is het antwoord van Jezus? Hij verdedigt zich niet, maar stuurt de boodschappers terug: ‘Zeg maar aan Johannes wat je gezien en gehoord hebt: blinden zien, lammen lopen, melaatsen genezen, doven horen, doden staan op en aan armen wordt de Blijde Boodschap wordt verkondigd.’ ‘En zeg er vooral bij’, zegt Hij: ‘Gelukkig hij die aan Mij geen aanstoot neemt.’

Is dat niet precies het wonder dat bij Jezus gebeurt? Niet zozeer het fysieke genezingswonder, maar de wonderlijke transformatie van mensen, bij wie Hij aan tafel gaat? Mensen die in deze wereld niet of nauwelijks meetellen, worden door Hem gezien, als eersten. Mensen die niet meer in zichzelf geloofden, omdat ze niet gezien werden, geloven weer in zichzelf, door Hem. Mensen die gebukt gingen, gaan weer rechtop, door Hem. Mensen die in de fout gingen, zien nieuwe kansen, door Hem. Dat is het wonder dat bij Jezus gebeurt? Juist in die grondhouding lag het verschil tussen Johannes en Jezus. Beiden zien uit naar een nieuwe wereld, het rijk Gods, maar Johannes heeft een andere kijk hoe dat Rijk van God er moet komen; hij lijkt harder en eist verandering van zijn hoorders. Jezus is milder, hij ziet mensen als

slachtoffers van een systeem, raakt hen aan, omarmt hen, eet met hen, en dat ís het nieuwe, dat is rijk Gods. Zijn benadering van mildheid, van begrip en mededogen verrast die kleinen, die zondaars; ze zijn het niet gewend; het is zo nieuw, zo anders. Het maakt hen sterk, geeft hun nieuwe hoop, en doet hen opstaan. Ook al is Jezus' houding anders, het is allesbehalve soft.

En nu naar ons: In deze verwachtingstijd zien we uit naar de geboorte van die Jezus, naar het kind, dat - als Hij volwassen zal zijn - zó lief met mensen zal omgaan, dat ze meetellen, dat ze weer in zichzelf geloven en fier rechtop gaan: de hemel op aarde. Zouden ook wij zó met mensen kunnen omgaan, vooral met kleine mensen, en hen zó tot leven brengen? Ja, wij kunnen het; we gaan het doen. Amen.